

สิงหาคม 2007 / August 2007
SHPN (CBD) 07/136TH (Thai)

บริการการป้องกันและควบคุมวัณโรคแห่งรัฐนิวเซาท์เวลส์
NSW Tuberculosis Prevention & Control Service

การติดเชื้อวัณโรคที่ซ่อนเร้นอยู่ภายใน (LTBI) และวิธีการป้องกัน

- แพทย์ของท่านได้สั่งยาชุดหนึ่งให้แก่ท่านเพื่อป้องกันวัณโรค (TB)
- ยาชุดนี้จัดให้แก่ท่านเพราะว่าท่านมีสิ่งใดสิ่งหนึ่งดังนี้:
 - พบเชื้อวัณโรคจากการตรวจทางผิวหนัง (ซึ่งเรียกกันด้วยว่าการตรวจ TST หรือการตรวจแบบ Mantoux) หรือ
 - ผลการเอ็กซเรย์ปอดที่ไม่ปกติ, หรือ
 - ท่านได้มีการติดต่อกับผู้ที่ป่วยเป็น TB
- สิ่งเหล่านี้ชี้ให้เห็นว่าท่านน่าจะติดเชื้อ TB ซึ่งอาจจะพัฒนาไปเป็นโรค TB ได้

ข้อแตกต่างระหว่างการติดเชื้อ TB และการเป็น TB คืออะไร?

การติดเชื้อวัณโรค :

- การตรวจแบบ TST ที่ได้ผลเป็นบวกแสดงว่าติดเชื้อ TB
- เมื่อผู้ใดติดเชื้อ TB แล้ว เชื้อโรค TB ก็อยู่ในร่างกาย แต่จะไม่แสดงอาการและไม่สามารถแพร่เชื้อไปสู่ผู้อื่นได้
- ในกรณีส่วนมาก (90-95% ของผู้คน) ระบบภูมิคุ้มกันของร่างกายควบคุมเชื้อโรคได้ และจะไม่พัฒนาเป็นโรค TB
- ผู้ที่เพียงแค่ติดเชื้อ TB จะไม่มีอาการและรู้สึกสบายดี

การเป็นโรค TB :

- ในประมาณ 5-10% ของผู้คนที่ติดเชื้อ TB ที่จะพัฒนาไปเป็นโรค TB ได้ เมื่อเชื้อ TB ที่ไม่แสดงปฏิกิริยาเกิดแสดงอาการและเพิ่มจำนวนมากขึ้นเป็นทวีคูณ
- อาการสามารถเกิดขึ้นได้แม้จะผ่านพ้นไปแล้วหลายปี ปกติจะเกิดขึ้นเมื่อระบบภูมิคุ้มกันต้านทานในร่างกายอ่อนแอลง ซึ่งอาจจะมาจากการมีอายุเพิ่มขึ้น การเจ็บป่วยอย่างรุนแรง ยาเสพติด หรือแอลกอฮอล์ ผู้ติดเชื้อ HIV (ไวรัสที่ก่อให้เกิดโรค AIDS) หรือเงื่อนไขอื่น ๆ

การติดเชื้อ TB	การเป็นโรค TB
มีเชื้อ TB ที่ไม่แสดงอาการอยู่ในร่างกาย	มีเชื้อ TB ที่แสดงอาการอยู่ในร่างกาย
ไม่มีอาการของ TB	มีอาการของ TB เช่น การไอ มีไข้ น้ำหนักลด
ไม่สามารถแพร่เชื้อ TB ไปสู่ผู้อื่นได้	อาจแพร่เชื้อ TB ไปสู่ผู้อื่นได้
อาจต้องการการรักษาสำหรับการติดเชื้อ TB เพื่อป้องกันการพัฒนาไปเป็นโรค TB	ต้องได้รับการบำบัดรักษาโรค TB

การรักษาการติดเชื้อ TB คืออะไร?

- ยาปกติที่ใช้ป้องกัน TB คือไอโซไนอาซิด (isoniazid) แม้ว่ายาอื่น ๆ ก็อาจใช้ได้
- ยาเหล่านี้จะต้องรับประทานทุกวันเป็นเวลาอย่างน้อย 6 เดือน เพราะจะต้องใช้เวลานานประมาณนี้ที่จะฆ่าเชื้อ TB ที่ไม่แสดงอาการได้
- ท่านอาจจะได้รับ pyridoxine (วิตามิน บี6) เพื่อป้องกันอาการข้างเคียงที่อาจเกิดขึ้นได้จากการใช้ยาไอโซไนอาซิด

ข้าพเจ้าไม่รู้สึกรู้สียังจำเป็นต้องกินยาไหม?

- ถึงแม้ว่าท่านไม่รู้สึกรู้สียังต้องกินยา การรักษาการติดเชื้อ TB ในระยะเริ่มแรกติดเชื้อสามารถฆ่าเชื้อวัณโรคที่อยู่ในร่างกายของท่าน และช่วยป้องกันไม่ให้พัฒนาไปเป็นโรค TB
- การรักษาการติดเชื้อ TB สามารถช่วยป้องกันการเป็นโรค TB ในคนส่วนมากที่ได้กินยาจนครบชุด

การรักษาการติดเชื้อ TB ปลอดภัยไหม?

- ยาเหล่านี้ปลอดภัย และคนส่วนมาก (รวมทั้งเด็กๆ) ไม่ประสบปัญหาระหว่างการกินยานี้
- บางคนอาจจะมีอาการข้างเคียง รวมทั้งอาการ:
 - ปวดท้อง
 - ผื่นหรือตาเหลือง
 - ปัสสาวะเป็นสีคล้ำ (เหมือนชาดำหรือกาแฟ)
 - ไม่รู้สึกรู้สียอาหาร
 - คลื่นไส้หรืออาเจียร
 - เป็นผื่นหรือคัน
 - มีไข้
 - อ่อนเพลียอย่างรุนแรง
 - อาการชาตามนิ้วมือหรือนิ้วเท้า

ต้องแจ้งแพทย์หรือพยาบาลทันทีที่เกิดอาการอย่างใดอย่างหนึ่งดังกล่าวนี้นี้ แม้แต่อาการที่ทำให้ท่านเป็นหวัด อาการข้างเคียงที่เกิดได้ยากมากแต่ก่อนข้างรุนแรง คือตับล้มเหลว ซึ่งสามารถหลีกเลี่ยงได้โดยได้รับการเฝ้าดูแลอย่างใกล้ชิดจากแพทย์ของท่าน

ข้าพเจ้าควรรับประทานยาอย่างไร?

- ท่านควรกลืนยาทั้งหมดในเวลาเดียวกันในแต่ละวัน
- เพื่อช่วยเตือนให้ท่านรับประทานยา ท่านอาจจะพบว่าการทำเครื่องหมายในปฏิทินหรือสมุดไดอารี่ในแต่ละวันจะช่วย หรือการกินยาหนึ่งชั่วโมงก่อนเวลาอาหาร
- ถ้าท่านลืมรับประทานยาไปหนึ่งวัน ให้รับประทานยาประจำของวันถัดไป (แต่อย่ากินยาสองชุดในวันถัดไป) ถ้าท่านลืมกินยาหลายครั้งเกินไป ยาอาจไม่มีประสิทธิภาพในการฆ่าเชื้อโรค TB ได้ทั้งหมด ท่านควรแจ้งให้แพทย์หรือพยาบาลของท่านทราบเมื่อลืมกินยาอยู่เรื่อยๆ
- ท่านไม่ควรดื่มแอลกอฮอล์ในระหว่างที่กำลังกินยา ตรวจสอบกับแพทย์ของท่านก่อนจะกินยาตัวใหม่ (รวมทั้งยาที่ซื้อได้จากร้านขายยาหรือยาที่ใช้ควบคู่กันไปด้วย เช่น paracetamol) เพราะจะมีผลกระทบต่อยาที่ใช้ป้องกัน TB

ข้าพเจ้าจำเป็นต้องบอกใครๆ เกี่ยวกับการรักษาการติดเชื้อ TB ของข้าพเจ้าไหม?

- ผู้ที่ติดเชื้อ TB อย่างเดียวนั้น ไม่สามารถแพร่เชื้อ TB ไปยังผู้อื่นได้ ฉะนั้นจึงไม่มีความจำเป็นที่จะต้องบอกผู้อื่นในที่ทำงาน ที่โรงเรียนหรือมหาวิทยาลัย ถ้าท่านไม่ต้องการบอก ท่านควรแจ้งแก่แพทย์อื่นๆ ที่ท่านไปหาและแพทย์เหล่านั้นจะเก็บข้อมูลนี้ไว้เป็นความลับ

สิ่งอื่นๆ ที่ควรพิจารณา

นอกเหนือจากสิ่งที่ได้กล่าวแล้วข้างต้น:

- ท่านควรแจ้งแก่แพทย์ของท่านถ้าท่านมีปัญหาสุขภาพอื่นๆ หรือถ้าท่านประสงค์จะตั้งครรภ์
- ท่านสามารถทำกิจกรรมประจำของท่านได้ในระหว่างการกินยานี้

ข้อมูลเพิ่มเติม

- ระหว่างเวลาที่ท่านกินยานี้ ท่านจะต้องไปพบแพทย์หรือพยาบาลเพื่อตรวจสอบความคืบหน้าเป็นประจำ แต่ถ้าท่านต้องการข้อมูลเพิ่มเติม โปรดติดต่อคลินิกโรคทรวงอกในท้องถิ่นของท่านหรือไปปรึกษาแพทย์ของท่าน